

SÈRIE 3

FIGURA HUMANA

Exercici 1 (2 punts)

Consideracions generals:

L'alumne haurà escollit d'entre les dues opcions proposades la que li permeti demostrar millor els seus coneixements.

Les dues imatges (núm. 1 i núm. 2) són suficientment oposades en molts aspectes, però tenen, al mateix temps, punts en comú; per tant, és fàcil d'establir relacions e similitud o divergència.

Per sobre del plantejament concret que faci l'alumne, s'ha de valorar:

1r. La capacitat per observar i analitzar visualment les imatges.

2n. El coneixement i ús adequat de la terminologia.

En l'OPCIÓ A es demana que l'examinand faci una anàlisi formal, és a dir, que indiqui tot el que fa referència a l'estructura, composició, caràcter o particularitat de les formes, línies, colors, tècniques mides, etc. Alguns d'aquests aspectes són, a més, fàcilment visualitzables a través d'uns croquis, dels quals el corrector pot deduir el grau de comprensió i claredat gràfica de l'alumne. Hi ha diferents tipus de corquis, tots ells vàlids, a través d'ells el corrector ha de valorar la capacitat de l'examinand per entendre l'organització de la imatge.

En l'OPCIÓ B es demana una anàlisi semàntica, és a dir que l'alumne exposi i relacioni qüestions referides al tema i als valors simbòlics i expressius de les obres, així com les interpretacions que poden formar part del bagatge cultural pròpies del batxillerat (històriques, socials, estilístiques). L'alumne pot descriure també la seva particular interpretació de les obres. Cal valorar positivament si, a més, l'examinand és capaç d'establir relacions amb altres autors, obres i moviments.

Tant en una opció com en l'altra, cal tenir en compte que no existeix una resposta única, ni tant sols modèlica, per tant, i només com a títol orientatiu per al corrector, esmentem una llista d'idees clau per cada opció. Advertim que, malgrat que les presentem separadament, l'alumne pot respondre interrelacionadament.

Opció A

Anàlisi comparativa:

IDEES CLAU.

Similituds:

Les dues són horitzontals.

Hi ha semblança (no pas igualtat) en la composició.

Plans generals amb grups de nens jugant.

Il·luminació frontal en relació als personatges, i en relació a l'escena:

lleugerament alçada i d'esquerra a dreta,

Línia de l'horitzó, i conseqüentment punt de vista, situada a la meitat del quadre.

Representació del moviment.

Divergències:

La **imatge A** és diürna, la **B** nocturna.

En la **imatge A** predominen els colors verds i els càlids, en la **B** els freds (blau) i el groc.

La **imatge A** és de caràcter realista i molt detallada, la **B** és més propera a la il·lustració infantil, és menys detallada.

A la **imatge B** el fons es quasi inexistent, tot és taca.

Sensació d'ordre a la **A** i de caos a la **B**.

La **A** és una tècnica grassa (oli sobre tela) i la **B** aquosa (aquarel·la i tinta sobre paper).

Imatge A. Winslow Homer (1836-1910): *Esclafir el fuet*, 1972. Oli sobre tela, 55,88 x 91,44 cm.

Síntesi d'idees clau: Format horitzontal. La composició està dominada per les línies horitzontals de l'horitzó, així com per l'acció conjunta dels nens, que formen una mena de traç de fuet que té l'estructura d'un triangle invertit, molt similar al del cel. Les diferents diagonals que es poden veure dins el grup infantil, serveixen per emfatitzar l'acció del conjunt, mentre que les línies verticals de la casa centren la composició i donen estabilitat a l'escena.

La noció de profunditat s'aconsegueix gràcies a la gradual disminució de la mida dels elements que participen en l'obra.

Predominen els colors càlids i el verd. Els colors més càlids els trobem en les figures humanes i en la casa del fons. La pintura és de caire realista i hi ha una gran dedicació per el detall.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Valorar l'encert i claredat en el croquis (en cas d'haver-n'hi).

Imatge B. Paula Rego (1935 -): *Nens i nenes surten a jugar*, 1989. Tinta i aquarel·la sobre paper. 29,2 x 40,7 cm.

Síntesi d'idees clau: Format horitzontal. La composició està dominada per la línia horitzontal de l'horitzó, i pel gran òvul que forma la massa de persones situades al centre del quadre. Destaquen les dues verticals que dibuixen el gronxador de l'esquerra, i queden compensades per la verticalitat de la doble figura situada a la dreta del conjunt.

Dominen els tons freds, en concret els blaus, i es dona un contrast amb el groc del terra així com amb els pàl·lids tons rosats de les persones.

La noció de profunditat s'aconsegueix gràcies a la gradual disminució de la mida dels elements que participen en l'obra, però n'hi ha menys que a la **imatge A** ja que el fons és pràcticament inexistent, tant sols hi apareix una taca envoltant que crea una atmosfera òptima.

El dibuix està realitzat amb tinta i aquarel·la, fent servir principalment la línia i la taca com elements constructius. El resultat formal està pròxim a les il·lustracions infantils d'època. No hi ha predilecció per al detall.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Valorar l'encert i claredat en el croquis (en cas d'haver-n'hi).

Opció B

Anàlisi comparativa:

IDEES CLAU.

Similituds:

Representació del cos humà en moviment.

Les dues imatges mostren grups de nens jugant.

Divergències:

El caràter de la **imatge A** és més realista que el de la **B** que té més components fantàstics.

La **imatge A** respira una certa innocència i un ambient idíl·lic; mentre que la **B** denota perversió i el joc d'equilibri es compaginen amb situacions de violència.

Idealització costumista a la **imatge A** i visió caòtica i complexa en la **B**.

Escenes ambientades en dos períodes històrics diferents

Protagonisme de la figura masculina en la **A** i de la femenina en la **B**.

Imatge A. Winslow Homer (1836-1910): *Esclafir el fuet*, 1972. Oli sobre tela, 55,88 x 91,44 cm.

Síntesis d'idees clau: L'obra presenta una escena de caire costumista ambientada en una zona rural d'Amèrica del nord de finals del s. XIX. L'escena il·lustra un ambient festiu i lúdic, protagonitzat per els fills dels camperols i treballadors de la terra. L'obra de caràcter realista dóna una visió optimista i quasi idealista del que és la vida en el camp, de fet es pot dir que gairebé és ingènua en el moment de retratar la realitat rural de finals del s. XIX.

La casa del fons es pot interpretar com un element simbòlic que fa referència a la seguretat de la propietat i de la família, valors que d'altra banda estant molt assentats en la cultura nord americana.

El pintor lluny de voler entrar en la crítica social, intenta mostra una relació harmònica entre els humans i la natura.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Interpretacions personals de l'obra.

Imatge B. Paula Rego (1935 -): *Nens i nenes surten a jugar*, 1989. Tinta i aquarel·la sobre paper. 29,2 x 40,7 cm.

Síntesis d'idees clau: L'obra ens presenta una escena fictícia inspirada tant en les pintures costumistes com en les il·lustracions victorianes. En la imatge podem veure un grup de nenes i nens jugant. Aquí, però no se'ns dóna una visió idíl·lica sinó tot el contrari: dins el dibuix s'hi respira certa malícia i perversió, sembla com si al grup de nens els hi manqués la innocència.

Els personatges femenins tenen molta més presència que els masculins, i tal i com es pot veure en les parelles que apareixen, les nenes sempre estan en una posició dominant respecte a la dels nens que apareixen sotmesos. Aquest aspecte és un dels més rellevants de l'obra, doncs capgira moltes de les lectures de la narrativa pictòrica tradicional, i aporta una visió més pròxima a les corrents feministes.

La composició caòtica i desordenada, així com el volum dels cossos amuntegats subratllen la ironia del dibuix.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Interpretacions personals de l'obra.

Exercici 2 (8 punts)

Consideracions generals:

El títol de la prova "Figura humana" i l'enunciat "feu un dibuix de caire realista" indica ben clarament el tema i el caràcter que ha de tenir la resposta tot i que és un treball d'interpretació ja que les solucions poden tenir plantejaments personals.

L'examinand no parteix d'un model real sinó d'un suggeriment visual (unes ombres) . De manera indirecta, també les imatges A i B de l'exercici 1 poden ser una orientació per resoldre possibles dubtes de proporció, moviment, posició, etc....
No obstant és també un treball de memòria visual i el resultat del coneixemnt pervi de l'estudiant de les proporcions del cos humà.

I en tercer lloc cal resoldre l'ambientació de l'escena, demostrar una capacitat per ordenat uns suposats elements (vegetals, de mobiliari urbà, de jardineria, d'entorn,...) propis d'un parc infantil.

Fixem-nos que l'enunciat demana una coherència que cal obtenir amb la veracitat de la representació i de manera insistent amb el tractament de la llum.

En resum es valoraran:

- Amb igualtat de criteri els diferents graus de figuració amb els que l'examinand té la opció de resoldre l'enunciat.
- La veracitat i el tractament de la llum
- Lles qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- La destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- El risc en presentar solucions creatives

Ebossos (1 punt):

- Capacitat d'utilització del dibuix com a projecte artístic i com a mitjà de pensament visual.
- Destresa en l'ús del mitjà triat.
- Qualitat progressiva dels esbossos presentats.

Treball de 100 x 70 cm (7 punts)

- Creativitat en la interpretació de la fotografia.
- Composició i domini de la superfície del dibuix.
- Capacitat per representar un espai urbanístic tridimensional, mitjançant la perspectiva cònica a mà alçada, i situar els elements naturals.
- Es tindrà en compte l'habilitat de l'examinand alhora d'incorporar la llum i les ombres dins del conjunt.
- Aportacions imaginatives en la composició.
- Bon tractament tècnic.
- Altres aspectes que l'examinador pot considerar en funció del tipus de dibuix realitzat.

D'acord amb l'enunciat el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs:

- A. Composició. (Valoració orientativa: 2 punts)**
- B. Precisió en el tractament tècnic en les representacions. (Valoració orientativa: 2 punts)**
- C. Tractament de la llum i l'atmosfera. (Valoració orientativa: 2 punts)**
- D. Creativitat i risc en les aportacions. (Valoració orientativa: 1 punt)**